

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 57 0 Пс 113320 17 Рев
Бања Лука, 10.4.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Даркао Осмића, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Јадранке Станишић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља М. к. д. С.п. д.о.о. Б.Л. – у стечају, М. С. ... Б. Л., кога заступа Д. М., адвокат из Б. Л., К. П. I К. ...- А, против тужених: П. Д., власнице СТР Д., Б. бб, Ч., заступане по Љ. М.-К., адвокату из Б. Л. В. П. ...; Т. д.о.о. Ч., С. Д. бб, Ч.; и Д. д.о.о. К. В., Ц. Д. бб, које заступа С. Д., адвокат из Б. Л., М. Т. ..., ради испуњења уговора, вриједност спора 50.542,02 КМ, одлучујући о ревизији тужених Т. д.о.о. Ч., и Д. д.о.о. К. В., против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 113320 17 Пж од 7.4.2017. године, на сједници одржаној 10.4.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Захтјев тужитеља за накнаду трошкова састава одговора на ревизију, се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 113320 15 Пс 2 од 30.11.2016. године, одбијен је тужбени захтјев којим тужитељ тражи да му тужени: П. Д. власница СТР Д. Ч. (даље: првотужена), Т. д.о.о. Ч. (даље: друготужени) и Д. д.о.о. К. В. (даље: трећетужени), по основу враћања кредита солидарно исплате износ од 50.542,02 КМ са законском затезном каматом од 18.3.2015. године до исплате и обавезан је тужитељ да накнади трошкове поступка првотуженој у износу од 1.93000 КМ и друготуженом и трећетуженом у износу од 5.173.00 КМ са каматама од 30.11.2015. године до исплате.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 113320 17 Пж од 7.4.2017. године жалба тужитеља је дјелимично усвојена и првостепена пресуда преиначена у одбијајућем дијелу, у односу на друготуженог и трећетуженог тако, што су ови тужени обавезани да тужитељу солидарно исплате износ од 50.017,53 КМ са законском затезном каматом од 7.12.2010. године и доспјелу законску затезну камату на дан 30.11.2010. године у износу од 526,49 КМ са законском затезном каматом и да тужитељу накнаде трошкове поступка у износу од 5.652,05 КМ, а у осталом дијелу је жалба одбијена и првостепена пресуда у одбијајућем дијелу главног захтјева у односу на

првотужену и у досуђујућем дијелу трошкова поступка овој туженој, је потврђена.

Друготужени и трећетужени ревизијом побијају другостепену пресуду у преиначавајућем дијелу, због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлажу, да се побијана пресуда у том дијелу преиначи и одбије тужбени захтјев у односу на ове тужене, уз накнаду трошкова поступка.

Тужитељ у одговору на ревизију друготуженог и трећетуженог предлаже да се ревизија одбије као неоснована и да се ревиденти обавезу да му накнаде трошкове састава одговора на ревизију у износу од 1.535,67 КМ.

Ревизија није основана.

Предмет спора је захтјев тужитеља да му тужени, на име испуњења уговора о кредиту и уговора о јемству исплате износ од 50.542,02 КМ са законском затезном каматом.

Првостепени суд је након проведеног поступка утврдио да је тужитељ, по основу уговора о кредиту број КР2009/1701 од 20.5.2009. године одобрио кредит СТР Д. Ч., која је према увјерењу С. О. Ч. од 6.4.2009. године - рјешењем број ... од 5.3.2009. године регистрована на име П. Д. из Б., Ч., у износу од 45.000,00 КМ и истог дана је тој СТР исплаћен кредитни износ за намјену „Кредити за друге предузетничке дјелатности на селу...“, са роком враћања од 84 мјесеца и са грејс периодом од 12 мјесеци; да су се друготужени и трећетужени уговорима о јемству од 20.5.2009. године, солидарно обавезали (као јемци) испунити доспјелу обавезу дужника по основу уговора о кредиту; да корисник кредита није вршио отплату кредита; да према налазу финансијској вјештака С. М. укупан дуг по основу предметног кредита на дан 30.11.2010. године (са редовном и законском затезном каматом) износи 50.542,02 КМ; и да је тужитељ тужбу у овој правној ствари поднио 7.12.2010. године.

Полазећи од утврђења да је првотужена предметни уговор о кредиту потписала по овлаштењу П. Д. –власника СТР Д. Ч., а не као носилац права и обавеза по основу тог уговора, првостепени суд је, прихватајући основаним приговор ове тужене о недостатку пасивне легитимације на њеној страни у овом спору, тужбени захтјев у односу на првотужену одбио. У односу на друготуженог и трећетуженог је нашао, да иако су изјаве о јемству ових тужених (као жираната) сагласно одредби члана 998. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", број 29/78, 39/85 и 57/89, те "Службени гласник Републике Српске" број 17/93, 3/96 и 39/03 и 74/04, даље: ЗОО), дате у писменој (законом прописаној) форми, с обзиром да су изјаве дате на име П. Д. (као потписника уговора о кредиту) која није корисник кредита, јер није власник СТР Д. Ч., а да се ни из њиховог садржаја не може утврдити да се исте односе на предметни уговор о кредиту – да је основан приговор недостатка пасивне легитимације и на страни ових тужених. Према становишту истог суда, све и да је утврђено да су ови тужени јемчили за предметни кредит, да тужитељ не би имао основа да од њих тражи враћање кредита, све док не докаже да ни принудним извршењем није успио наплатити дуговани износ од главног дужника, а како он то није доказао, позивом на наведену одредбу

ЗОО и одредбе члана 123. и 126. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), тужбени захтјев је и у односу на ове тужене одбио као неоснован.

Другостепени суд је прихватио чињенично утврђење и правне закључке првостепеног суда у дијелу одлуке о недостатку пасивне легитимације на страни првотужене, па је жалбу тужитеља одбио и првостепену пресуду у том дијелу потврдио. Имајући у виду да је СРТ Д. Ч., регистрована (дана 5.3.2009. године) на име П. Д., као власника те радње, који је у том својству своју супругу П. Д. овластио да у његово име закључи предметни уговор о кредиту, тај суд је закључио да је носилац кредитне обавезе П. Д. као самостални предузетник (а да то његово својство произлази и из садржаја уговора о кредиту), а не П. Д., како је погрешно судио првостепени суд. За разлику од првостепеног суда другостепени суд је становишта, да с обзиром да је у уговорима о јемству наведено да се јемство друготуженог и трећетуженог односи на предметни уговор о кредиту (наведен је број уговора о кредиту, датум закључења и износ одобреног кредита), као и о каквом се јемству ради, да је у уговорима о јемству јасно наведено да су ови тужени преузели обавезу враћања предметног кредита тужитељу, уколико то не учини главни дужник. Из ових разлога је првостепену пресуду у односу на ове тужене преиначио као у изреци побијане пресуде.

У овом ревизијском поступку предмет испитивања законитости је другостепена пресуде у досуђујућем дијелу у односу на друготуженог и трећетуженог, док ревизија није изјављена против одбијајућег дијела одлуке у односу на првотужену.

Одлука другостепеног суда, у ревизијом побијаном дијелу, је правилна и законита.

Уговором о кредиту банка се обавезује да кориснику кредита стави на располагање одређени износ новчаних средстава, на одређено или неодређено вријеме, за неку намјену или без посебне намјене, а корисник се обавезује да банци плаћа уговорену камату и добијени износ врати у вријеме и на начин како је утврђено уговором (члан 1065. ЗОО).

Уговором о јемству јемац се обавезује према повјериоцу (овдје тужитељ) да ће испунити пуноважну и доспјелу обавезу дужника (овдје је дужник П. Д. – као власник СТР Д. Ч.), ако то овај не учини (члан 997. ЗОО) и то само ако је изјаву о јемству учинио писмено (члан 998. ЗОО), тако да писмена форма изјава о јемству представља битан елеменат уговора о јемству.

У конкретном случају друготужени и трећетужени су дали тужитељу писмене изјаве о јемству, а поред тога су са тужитељем закључили писмене уговоре о јемству, па је испуњен услов прописан наведеном одредбом члана 998. ЗОО у погледу законом прописане форме ових уговора.

Из садржаја уговора о јемству закључених између тужитеља и друготуженог и тужитеља и трећетуженог јасно произлази да је главни дужник, корисник кредита (П. Д. - власник СТР Д. Ч., како је назначено и у уговору о кредиту), коме је исплаћен предметни кредит, а што и ревидент потврђује у изјављеној ревизији. У

члану 1. оба уговора о јемству (у којима је наведен број уговора о кредиту и висина одобреног кредита) назначено је да су јемци потпуно упознати са предметним уговором о кредиту, па је правилан закључак другостепеног суда да су се потписивањем наведеног уговора о јемству тог садржаја, друготужени и трећетужени несумњиво обавезали да ће извршити доспјелу обавезу враћање кредита тужитељу, ако је не изврши главни дужник.

Према члану 2. истих уговора друготужени и трећетужени, као јемци платци, одговарају једнако као главни дужник за цијелу обавезу, тако да у смислу одредбе члана 1004. став 3. ЗОО повјерилац може захтијевати њено испуњење било од главног дужника било од јемаца или од њих свију у исто вријеме (солидарно јемство). Стога су се, супротно наводима ревизије, стекли услови за потраживање предметних кредитних средстава у односу на друготуженог и трећетуженог, као солидарних дужника у односу на корисника кредита, како је правилно судио и другостепени суд. Ово и у ситуацији када је враћање кредита обезбијеђено и другим средствима обезбјеђења (овдје је обезбјеђен и са три бјанко мјенице са изјавама издавалаца, како је наведено у уговору о кредиту), јер уговором о кредиту са главним дужником ни уговорима о јемству са друго и треће туженима, није уговорено да тужитељ мора претходно исцрпити сва средства која има на располагању у покушају наплате кредита од главног дужника па да тек онда позива јемце на обавезу плаћања, тим прије када се има у виду да ови тужени, како је већ речено, као јемци платци за обавезе главног дужника (по самом закону) одговарају, солидарно са њим.

Супротно наводима ревизије тужба тужитеља садржи све елементе из одредбе члана 53. и члана 334. ЗПП, а разлози које ревиденти наводе у прилог тврдње о неуредности тужбе тичу се у ствари пасивне легитимације првотужене, о чему је напријед било ријечи. Међутим, и под условом да је тужба у односу на ову тужену неуредна и да је првостепени суд као такву требао одбацити, како се у ревизији тврди, евентуални недостаци тужбе у односу на ову тужену (која је тужена као главни дужник), не би били од значаја за ток поступка у односу на друго и треће тужене који су у овој парници тужени по другом правном основу (као солидарни јемци главног дужника). Из ових разлога се приговор о почињеној повреди наведених одредаба парничног поступа пред нижестепеним судовима, указује неоснованим.

Не стоји ни ревизиони навод да је тужба неразумљива јер је у тужби тужитељ означен као Д. МКД С.п., а током поступка је означен као С.п. д.о.о. Б. Л. – у стечају. Ово из разлога што из рјешења првостепеног суда од 23.5.2015. године, којим је у предметној правној ствари утврђен прекид поступка произлази, да је над имовином тужитеља отворен стечајни поступак рјешењем истог суда број 57 0 Ст 098518 12 Ст од 24.9.2012. године. Осим тога ни ревиденти, осим уопштеног приговора у овом правцу, ничим битним не доводе у сумњу да се од почетка до завршетка ове парнице, када је ријеч о тужитељу, ради о једном те истом правном лицу.

Према изложеном, побијана пресуда нема недостатака на које се указује у ревизији због чега је ревизија другоуженог и трећетуженог одбијана као неоснована на основу одредбе члана 248. ЗПП.

Одбијен је захтјев тужитеља за накнаду трошкова састава одговора на ревизију у износу од 1.535,63 КМ, јер се не ради о нужном трошку у смислу одредбе члана 387. став 1. ЗПП.

Предсједник вијећа
Дарко Осмић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић